

Primljeno: 26. 1. 2012.

Iskustvo iz prakse

UDK:316.774+004:794]:376.1:616.28-008.14

UTJECAJ MEDIJA I KOMPJUTERSKIH IGRICA NA RAZVOJ DJECE OŠTEĆENOG SLUHA

Mr sc. Amra Imširagić, dipl. defektolog-surdoaudiolog,
Centar za obrazovanje, vaspitanje i rehabilitaciju slušanja i govora, Tuzla, Bosna i Hercegovina
amra.imsiragic0@gmail.com

Mr sc. Saša Delić, dipl. defektolog-oligofrenolog,
Zavod za odgoj i obrazovanje osoba sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju,
Tuzla, Bosna i Hercegovina

Azemina Imširagić, profesorica, JU.OŠ. "Tušanj"

**„Uopće je potrebno da djecu čuvamo
od društva loših ljudi jer uvijek
nešto od njihove zloće
ostane u dječijem srcu“.**

Plutarh

SAŽETAK

Djeca su poput spužve, upijaju sve ono što vide ili čuju, a kasnije svoje ponašanje zasnivaju na tome. To je posebno izraženo kod djece oštećenog sluha. Oštećenje sluha kompenziraju sačuvanim osjetilima, odnosno vizuelnim putem. Oni su odlični imitatori svih situacija. Poruke i slike koje plasiraju mediji ostaju upečatljivi u njihovoj memoriji. Često smo svjedoci da imitiraju nešto viđeno, plasirano putem medija, Interneta ili kompjuterskih igrica. Laka dostupnost medija otežava zaštitu djece koja su svakodnevno izložena potencijalnim rizicima od strane medija. Sve češće postavlja se pitanje o posljedicama pretjeranog izlaganja mnogobrojnim medijima (televiziji, Internetu, kompjuterskim igricama, časopisima). U ovom radu bavit ćemo se analiziranjem utjecaja medija (televizije, Interneta, Facebooka, kompjuterskih igrica) na razvoj djece oštećenog sluha.

Ključne riječi: djeca oštećenog sluha, Internet, kompjuterske igrice, mediji

UVOD

Suvremeni način života sa sobom je donio brojne promjene, posebno u području ljudskog načina komuniciranja, obrazovanja te provođenja slobodnog vremena. Ono što je ovim trima područjima zajedničko je to što su sva tri nezamisliva bez interneta.

„Internet je globalni informacijski sustav za komunikaciju koji povezuje i spaja računalne mreže pojedinih zemalja i organizacija, te omogućava posjednicima računala koji su ujedno i korisnici interneta diljem svijeta da putem svojih lokalnih i telefonskih mreža međusobno komuniciraju, razmjenjuju informacije i koriste brojne druge usluge.“ (Varga, 2011, 385).

„Internet je u relativno kratkom periodu postao najpopularniji medij među djecom i mladima. Suvremena „digitalna generacija“ od malih nogu posjeduje odličnu informatičku pismenost i stoga je podložna utjecaju novog medija, što je više nego očito.“ (Ružić, 2011, 157).

Iako su prednosti Interneta brojne, u posljednje vrijeme sve se više ističe ona „negativna“ strana interneta, posebno kada se govori o djeci i mladima.

„Za razliku od tradicionalnih medija poput televizije i radija, internet djeci omogućava pristup informacijama u skoro svim mogućim oblicima i vezanim uz bilo koji sadržaj. Djeca tako imaju pristup skoro svim oblicima seksualnog ponašanja, nasilnih sadržaja ili raznim reklamama. Za razliku od prije, preko interneta im je sve to dostupno u privatnosti njihove sobe, bez znanja roditelja.“ (Strasburger, Wilson, 2002, 302).

„Sve više vremena koje djeca provode na internetu utroši se na aktivnosti poput igranja igrica, razgovore putem interneta (chat), slanje e-mail poruka i razno surfanje internetom koje je obično nevezano uz školske obveze.“ (Strasburger, Wilson, 2002, 306.).

Svjedoci smo ubrzanog razvoja medija. Djeca rastu i razvijaju se a pri tome na njih djeluju mnogobrojni utjecaji iz okoline (obitelj, vršnjaci, mediji). Od najranijih dana djeca se susreću s medijima i njihovim sadržajima. Djeca rastu okružena medijima, a navikavanje na njih odvija se brzo i nenamjerno. Mediji su svuda oko njih od obiteljskog doma, automobila, ulice i sl.

Kada je u fokusu istraživanja odnos djece naspram medija, nameće se pitanje o utjecaju medija na razvoj djece. U analiziranju odnosa djece i medija vrlo važnu ulogu ima dob djeteta. Dob djeteta je specifična karakteristika koju djecu čini najranjivim dijelom populacije, pa tako i kada je u pitanju izloženost mogućem uticaju medija. Pri tome su unutar skupine djece dobne razlike veoma važne, jer su sposobnosti razumjevanja i otvorenost za sve novo različite kod petogodišnjaka, desetogodišnjaka ili petnaestogodišnjaka. Što su djeca mlađa, to su manje sposobnosti da se zaštiti od različitih utjecaja (Ilšin, 2003, 14).

Kako su neki pojmovi od velike važnosti za ovaj rad definisat ćemo neke pojmove koji su značajni za istraživanje ovog problema. Dijete je čovjek od rođenja do puberteta (Anić, 1991, 106).

Riječ medij latinskog je podrijetla (lat. medius — srednji, u sredini), a u jezik je naziv je dospio iz engleske literature (eng. medium — sredina, srednji, sredstvo, element, medij). U kolokvijalnom jeziku izraz medij označava sredstvo prenošenja informacija ili sredstvo komuniciranja. Stručno rečeno, mediji su složeni pojam koji označava sisteme javnog informisanja što služe za raspršivanje vijesti i audio-vizualnih sadržaja u svrhu informiranja, obrazovanja i zabave najširih slojeva stanovništva. Masovni mediji (skraćeno masmediji) naziv je za medije široke potrošnje i široka opsega u koje pripadaju: internet, novine, radio i televizija (http://hr.wikipedia.org/wiki/Masovni_mediji).

Stručnjaci iz raznih društvenih nauka: pedagogije, psihologije, komunikologije bavili su se istraživanjem utjecaja masovnih medija na razvoj djece jer su oni najosjetljiviji i podesni za manipulacije. Zanimljivo je istaći rezultate istraživanja koje je provedeno u SAD. Istraživanje je pokazalo da prosječno dijete u Americi do završetka srednje škole provede 11.000 sati u školi, gledalo je televiziju 15.000 sati, te je u tom vremenu vidjelo 18.000 ubojstava i svjedočilo nebrojenim scenama nasilja: tučnjavama, zlostavljanima, paljevinama, pljačkama, bombardiranjima (Elmendorf, prema Schwartzberg, 1981, 243).

Rezultati slovenskih istraživanja odnosa djece naspram medija ne odstupaju od onih provedenih u svijetu (Košir, Zgrabljic, Ranfl, 1999). Rezultati dobiveni istraživanjem pokazala su da djeca najviše vremena posvećuju televiziji i radiju te da više vremena provedu pred televizijskim ekranom nego u igri i druženju sa vršnjacima. Na televiziji najviše gledaju horor i akcijske filmove i serije. Logično je pitanje iz kojeg razloga djeca provode toliko vremena pred televizijskim ekranom? Da li je to rezultat navike, dosade, zabave, neosmišljenosti provođenja slobodnog vremena ili je to pak bijeg od neizbježnih svakodnevnih životnih situacija?

Količina vremena provedena pred televizijom i programski sadržaji koji u većoj ili manjoj mjeri preferiraju utječu na njihov cjelokupni razvoj (fizički, psihički, emocionalni, socijalni...). Odavno su sa televizijskog programa izbačeni crtani filmovi uz koje su odrasle mnoge generacije poput Baltazara, Eustahija Brzića, Duška Dugouška..., a ubačeni su crtani filmovi prepuni nasilja koji nemaju nikakvu odgojnu vrijednost za dijete.

Rasprave o negativnim utjecajima medija, a posebno kompjuterskih igrica na djecu predstavljaju najnovije manifestacije tradicionalističkog poimanja suvremenih medijskih koncepata. (Drašković, 2011). Stalno se vrte ista pitanja i nedoumice vezane uz upotrebu kompjutera, Interneta, stvaraju li ovi mediji asocijalne osobe, izdvojene iz dječijeg svijeta (svijeta igre, bezbrižnosti, razdraganosti,) u svijet događaja iz virtualne stvarnosti. Djeca sve manje druže se sa vršnjacima, igru na svježem zraku zamjenjuju televizijom, kompjuterom, Internetom, Facebookom. Odsječena su od stvarnog svijeta, lišena komunikacije sa vršnjacima. Dugotrajna izloženost televiziji, kompjuteru šteti djetetov vid, ograničava djetetovo kretanje, dijete se mentalno umara. U ovom slučaju govorimo o klasičnom primjeru ovisnosti od TV-a ili kompjuterskih igrica, Interneta, Facebooka. Mediji stvaraju mnogobrojne nedoumice roditeljima, kojima je smanjena sposobnost da kontroliraju šta njihova djeca rade u slobodnom vremenu. Istraživanja su pokazala da koliko god roditelji nastoje da kontroliraju pristup svoje djece Internetu vrlo je vjerovatno da će se djeca susresti sa potencijalno štetnim ili uvredljivim materijalom najčešće bez saznanja roditelja o tome (Livingston&Bober 2005, 31).

Dakle, ekspanzija novih znanja, prijenos informacija zasnovani su na najsuvremenijim tehnologijama i metodama informacione ere. Internet je glavni medij vremena u kome živimo. Nećemo negirati potrebu zaštite djece od štetnih utjecaja medija, ali pretjeranom zaštitom djeci su uskraćeni pozitivni efekti koji ovaj medij ima, posebno na djecu oštećenog sluha (razvoj govora i jezika, vještine čitanja, pisanja putem Interneta, razvoj kognitivnih sposobnosti...). Upravo u ovom segmentu značaju ulogu imaju roditelji.

Na temelju proučene literature zaključujemo kako je Internet neizostavan dio suvremenog života. S odgovornošću se može tvrditi da ovisnost o internetu, ali i o drugim medijima, postoji te da je to problem koji se ne smije zanemarivati. Također, problematika ovisnosti o internetu među djecom i mladeži je još uvijek vrlo slabo istražena.

METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

PREDMET ISTRAŽIVANJA

Predmet ovog istraživanja je utjecaj medija (televizija, radija, Interneta, kompjuterskih igrica, Facebooka) na razvoj djece oštećenog sluha. Zanimalo nas je u kojoj mjeri su mediji zastupljeni u slobodnom vremenu djece oštećenog sluha, koji su pozitivni medijski efekti, a koji negativni na djecu oštećenog sluha, te koje posljedice dugotrajna izloženost medijima može imati na njihov psihički razvoj.

CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj istraživanja je ispitati kako djeca oštećenog sluha provode svoje slobodno vrijeme, koliko sati posvećuju gledanju televizije i koje televizijske sadržaje preferiraju. Također, interesiralo nas je koliko djece oštećenog sluha posjeduje kompjuter i u koje svrhe ga koriste.

ZADACI ISTRAŽIVANJA

Za realizaciju glavnog cilja istraživanja definisani su zadaci istraživanja.

1. Utvrditi koji mediji najviše zaokupljaju pažnju djece oštećenog sluha
2. Ispitati učestalost praćenja raznih vrsta programskih sadržaja
3. Ispitati koliko vremena djeca oštećenog sluha provedu u radu na kompjuteru
4. Utvrditi u koje svrhe djeca oštećenog sluha koriste kompjuter
5. Analizirati koliko su djeca oštećenog sluha upućena u štetnost dugotrajnog izlaganja medijima

GENERALNA HIPOTEZA

Pretpostavlja se da mediji (televizija, radio, časopisi, Internet, kompjuterske igrice, Facebook) utiču negativno na razvoj djece oštećenog sluha (psihički, emocionalni, socijalni).

Iz generalne hipoteze postavili smo podhipoteze:

1. Pretpostavlja se da masovni mediji zauzimaju značajno mjesto u životu djece oštećenog sluha.
2. Pretpostavlja se da djeca oštećenog sluha većinu svog slobodnog vremena posvećuju medijima, a manje u igri i druženju sa vršnjacima.
3. Pretpostavlja se da djeca oštećenog sluha prednost daju medijskim sadržajima koji su prepuni nasilnim scenama.
4. Pretpostavlja se da djeca oštećenog sluha najviše vremena posvećuju Facebooku i kompjuterskim igricama.
5. Pretpostavlja se da djeca oštećenog sluha više koriste kompjuter u cilju zabave, a mnogo manje u cilju stjecanja novih znanja.
6. Pretpostavlja se da djeca oštećenog sluha nisu upoznata sa štetnosti dugotrajnog „konzumiranja“ medija.

UZORAK ISTRAŽIVANJA

Uzorak istraživanja činili su učenici oštećenog sluha 4-8 razreda Centra za obrazovanje, vaspitanje i rehabilitaciju slušanja i govora u Tuzli. Dakle, uzorak je činio ukupno 21 ispitanik.

MJERNI INSTRUMENT

Za prikupljanje podataka primjenjen je instrument u obliku upitnika. Upitnik je sastavljen od 15 pitanja, konstruiran je za potrebe ovog istraživanja. Anketiranje je provedeno pojedinačno po razredima. Učenicima su date upute verbalnim i znakovnim jezikom, od anketara nije bilo nejasnoća što znači da je djeci upitnik bio razumljiv te da su dobiveni odgovori pouzdani.

METODE OBRADE PODATAKA

U radu su korištene sljedeće metode: metoda teorijske analize i servey metoda.

REZULTATI RADA I DISKUSIJA

Prije nego što izložimo dobijene rezultate istraživanja, važno je istaći, da ako uporedimo dobivene rezultate istraživanja koja su rađena u svijetu i na prostorima susjednih zemalja: Hrvatske, Slovenije, Srbije koja su provedene s ciljom utvrđivanja utjecaja medija na razvoj djece iz opće populacije (djece bez fizičkih, psihičkih, socijalnih oštećenja), vidjet ćemo da nema znatnih razlika u rezultatima istraživanja kada se analiziraju rezultati dobijeni ovim istraživanjima među djecom oštećenog sluha.

-Analiza načina korištenja medija među učenicima oštećenog sluha

Cilj istraživanja bio je saznati koliko se djeca oštećenog sluha koriste medijima i koje sadržaje preferiraju. Odlučili smo analizirati koliko se djeca oštećenog sluha koriste: televizijom, radijom, časopisima, kompjuterom, Internetom, kompjuterskim igricama i Facebookom.

Porast agresivnog ponašanja djece i adolescenata autori najčešće dovode u vezu sa karakteristikama programskih sadržaja i količini vremena koju djeca provode pred televizijskim i kompjuterskim ekranima.

Prvo pitanje u našem istraživanju je prikazano u Tabeli 1.

Tabela 1. Mediji koje preferiraju učenici oštećenog sluha

<i>1. Koje medije najčešće koristiš?</i>		
Odgovori ispitanika	<i>f</i>	%
TV prijemnik	6	28,6
Radio	1	4,8
Novine, stripovi, časopisi	2	9,5
Kompjuter	12	57,1
Ukupno	21	100

Analizom navedenih pokazatelja u Tabeli 1. možemo uočiti da djeca oštećenog sluha najviše koriste kompjuter njih 12 ili 28,6%. Najmanji broj učenika oštećenog sluha 1 ili 4,8% koristi radio. Navedeni podatak možemo objasniti činjenicom da najveći broj učenika koji pohađa Centar za obrazovanje, vaspitanje i rehabilitaciju slušanja i govora ima teško oštećenje sluha (gluhoću), a samo neznatni dio učenika ima lakše oštećenje sluha (naglušost). Zbog teškog oštećenja sluha nisu u mogućnosti prednost dati radiju kao mediju.

Sljedećim pitanjem željeli smo saznati koliko vremena djeca oštećenog sluha provode gledajući TV- prijemnik. U Tabeli 2 je prikazano 2. pitanje.

Tabela 2. Učestalost gledanja televizije

<i>2. Koliko dnevno vremena provodite gledajući TV -prijemnik?</i>		
Odgovori ispitanika	<i>F</i>	%
Do 1 sat	6	28,5
Do 3 sata	13	62
3 sata i više	2	9,5
Ukupno	21	100

Iz Tabele 2. je evidentno je iz da najveći broj djece oštećenog sluha svoje slobodno vrijeme provodi gledajući TV i to do 3 sata dnevno, čak njih 13 ili 62%.

Sljedećim pitanjem htjeli smo saznati koje televizijske sadržaje djeca oštećenog sluha preferiraju gledati, a navedeno je prikazano u Tabeli 3.

Tabela 3. Programski sadržaji koji preferiraju učenici oštećenog sluha

<i>3. Šta od navedenog najviše volite gledati?</i>		
Odgovori ispitanika	<i>f</i>	%
Crtane filmove, dječije emisije	3	14,3
Reality programe („Veliki brat“, „Dvor“, Farma“)	6	28,6
Turske serije, španske serije	4	19
Akcione filmove, horor filmove	6	28,6
Sportske programe	2	9,5
Muzičke emisije	-	-
Ukupno	21	100

Najveći broj djece oštećenog sluha izjasnili su da vole gledati Reality show, njih 6 ili 28,6%, a također iste pokazatelje nalazimo u varijabli odgovora „Akcioni i horor filmovi“.

Sljedeći zadatak bio je ispitati da li djeca imaju kontrolu od strane roditelja prilikom gledanja određenih programskih sadržaja, a navedeno je prikazano u Tabeli 4.

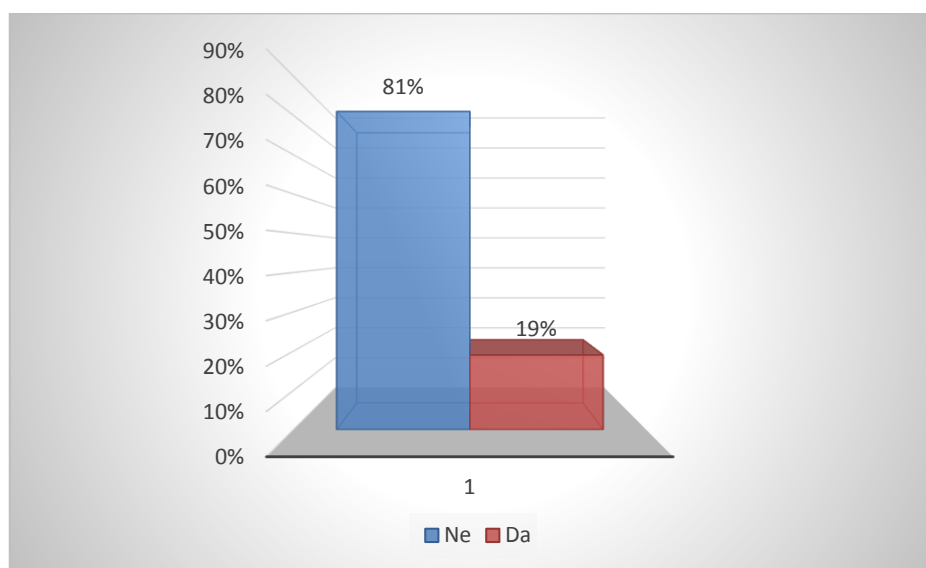
Tabela 4. Prisustvo drugih osoba pri gledanju TV programa

<i>4. U čijem prisustvu gledate TV programe?</i>		
Odgovori ispitanika	<i>F</i>	%
Oca	1	4,8 -
Majke	2	9,6
Oba roditelja	-	-
Brata, sestre	6	28,6
Druga, drugarice	4	19
Sam gledam	8	38
Ukupno	21	100

Iz Tabele 4. je vidljivo da najveći broj djece oštećenog sluha gleda TV programe bez ikakve kontrole od strane roditelja, odnosno sami gledaju Tvprograme, njih 8 ili 38%, zatim 6 njih ili 28,6% gleda TV u prisustvu brate ili sestre. Ovaj podatak treba biti zabrinjavajući za roditelje kao glavne odgojitelje svoje djece jer djecu prepuštaju same sebi bez ikakvog nadzora. Važnost roditeljske intervencije prilikom gledanja mnogobrojnih TV sadržaja od velike je važnosti za pravilan razvoj djece oštećenog sluha.

Tabela 5. Nadzor roditelja i gledanje televizijskih sadržaja

<i>5. Da li Vam roditelji zabranjuju da gledate određene programske sadržaje?</i>		
Odgovori ispitanika	<i>f</i>	%
Da	4	19
Ne	17	81
Ukupno	21	100

Grafikon 1. Nadzor roditelja nad gledanjem TV programa

Ako analiziramo pokazatelje u Tabelii 5. i Grafikonu 1. uočit ćemo da najveći broj djece oštećenog sluha nema nikakve zabrane prilikom gledanja TV programa, njih 17 ili 81%. Nikakva zaokupljenost poslovnim obavezama, stjecanje materijalnih sredstava za život ne može se opravdati zanemarivanjem djeteta i neupućenosti u emisije i programe koje dijete gleda. Naime, djeca oštećenog suha potječu iz seoskih porodica, pa su roditelji zaokupirani poslovima oko obrade zemlje i brigom o stoci, djecu su zanemarili i prepustili da ih odgajaju „TV programi“ umjesto njih što je poražavajuća činjenica.

- ***Analiza korištenja Interneta, Facebook-a, kompjuterskih igrica na razvoj djece oštećenog sluha***

Kompjuteri, Facebook, Internet pripadaju novim tehnologijama koje se razvijaju iz dana u dan.

U sljedećem dijelu rada interesiralo nas je da li djeca oštećenog sluha imaju kompjuter kod kuće (Tabela 6.), koliko se dnevno koriste njime (Tabela 7.) i u koje svrhe najviše koriste kompjuter (Tabela 8.). Dalje smo se bavili ispitivanjem utjecaja Interneta, Facebooka, kompjuterskih igrica na razvoj djece oštećenog sluha.

Tabela 6. Posjedovanje kompjutera

5. Da li imate kompjuter kod kuće?		
Odgovori ispitanika	f	%
Da	19	90,4
Ne	2	9,6
Ukupno ispitanika	21	100

Rezultati istraživanja u Tabeli 6. pokazuju da 19 ispitanika ili 90,4% posjeduje kompjuter kod kuće. Sljedeće pitanje koje smo postavili u istraživanju bilo je: „Koliko vremenski koristiš kompjuter?“ Njime smo htjeli utvrditi učestalost korištenja kompjutera i sadržaja koje on nudi (Internet, Facebook, kompjuterske igrice).

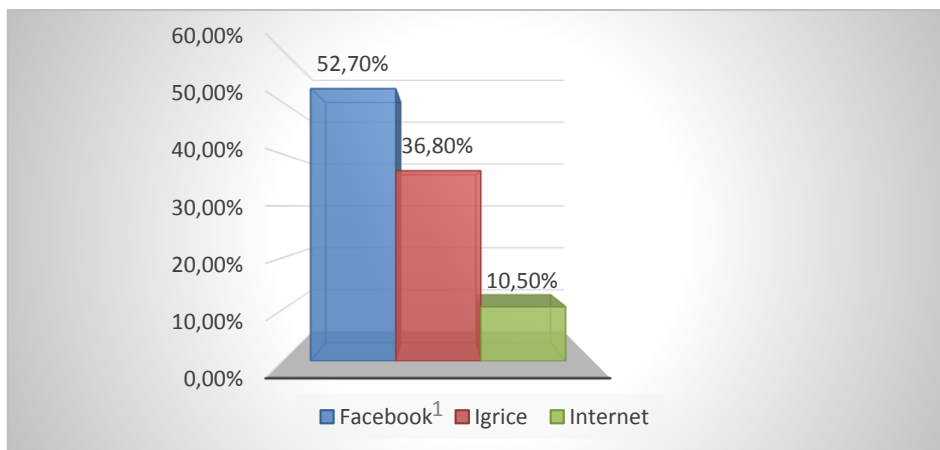
Tablica 7. Frekvencija korištenja kompjutera kod kuće

6. Koliko vremenski koristiš kompjuter?		
Odgovori ispitanika	f	%
Do 1 sat	6	31,6
Od 2 do 3 sata	11	57,9
3 sata i više	2	10,5
Ukupno	19	100

Prikazani podaci u sljedećim tabelama odnose se na ispitanike koji su se izjasnili da imaju kompjuter njih 19. Iz Tabele 7. uočljivo je da najveći broj djece oštećenog sluha, 11 ili 57,9%, koriste kompjuter vremenski od 2 do 3 sata. To zapravo znači da su djeca danas izložena kompjuterskoj tehnologiji, mogućnostima ali i opasnostima koje ona nudi.

Tablica 8. Frekvencija zainteresiranosti za kompjuter

7. U koje svrhe koristiš kompjuter?		
Odgovori ispitanika	F	%
Pisanje u Wordu	-	-
Računanje u Excelu	-	-
Internet pretraživaje	2	10,5
Facebook	10	52,7
Igranje igrica	7	36,8
Ukupno	19	100

Grafikon 2. Zainteresiranost za kompjuter

Učenici oštećenog sluha najviše stječu poznanstva putem Facebook-a, njih 10 ili 52,7, nešto manji broj izjasnio se da igra igrice 7 ili 36,8%. Uočljiv je podatak da niti jedan učenik ne koristi kompjuter u edukativne svrhe (pisanje u Wordu, računanje u Excelu).

Tabela 9. Posjedovanje Facebook profila

8. Da li imate profil na Facebooku?		
Odgovori ispitanika	f	%
Da	19	90,4
Ne	2	9,6
Ukupno ispitanika	21	100

Iz rezultata prikazanih u Tabeli 9. vidljivo je da 19 učenika oštećenog sluha ili 90,6% ima profil na Facebooku. Taj podatak je identičan sa brojem kompjutera koji učenici posjeduju kod kuće.

Tabela 10. Korišćenje Facebooka radi stjecanja prijatelja

9. Koliko imate na Facebooku prijatelja koje ne poznajete?		
Odgovori ispitanika	F	%
Do 50	7	36,9
Od 50-100 prijatelja	10	52,6
Od 100 i više	2	10,5
Ukupno	19	100

Iz Tabele 10. vidljivo je da najveći broj djece oštećenog sluha 10 ili 52,6% ima preko 50 do 100 prijatelja koji ne poznaju.

-Kompjuterske igrice i djeca oštećenog sluha

Jedna od najčešćih razonoda za djecu koje nudi Internet su kompjuterske igre. U okviru toga intresirala nas je učestalost i razlozi korišćenja kompjuterskih igrica među djecom oštećenog sluha (Tabela 11., Tabela 12. i Tabela 13.)

Tabela 11. Korišćenje kompjuterskih igrica

10. Da li igraš kompjuterske igrice?		
Odgovori ispitanika	f	%
Da	17	89,5
Ne	2	10,5
Ukupno	19	100

Prema dobijenim podacima u Tabeli 11. je uočljivo da 17 učenika oštećenog sluha ili 89,5% igra kompjuterske igrice.

Tabela.12. Učestalost korišćenja kompjuterskih igrica

11. Koliko vremenski igraš kompjuterske igrice?		
Odgovori ispitanika	f	%
Do 1 sat	4	21
Od 2 sata do 3 sata	13	68,5
3 sata i više	2	10,5
Ukupno	19	100

Učenici oštećenog sluha najviše vremena provode pred kompjuterom igrajući igrice, dva do tri sata i to 13 učenika ili 68,5%.

Tabela 13. Razlozi korišćenja kompjuterskih igrica

12. Iz kojih razloga igraš kompjuterske igrice?		
Odgovori ispitanika	f	%
Zabave	12	63,2
Dosade	5	26,3
Nemam prijatelja sa kojim bih se igrao/la	2	10,5
Ukupno	19	100

Analizirajući navedene pokazatelje u Tabeli. 13 uočavamo da 12 ispitanika oštećenog sluha ili igra igrice iz dosade.

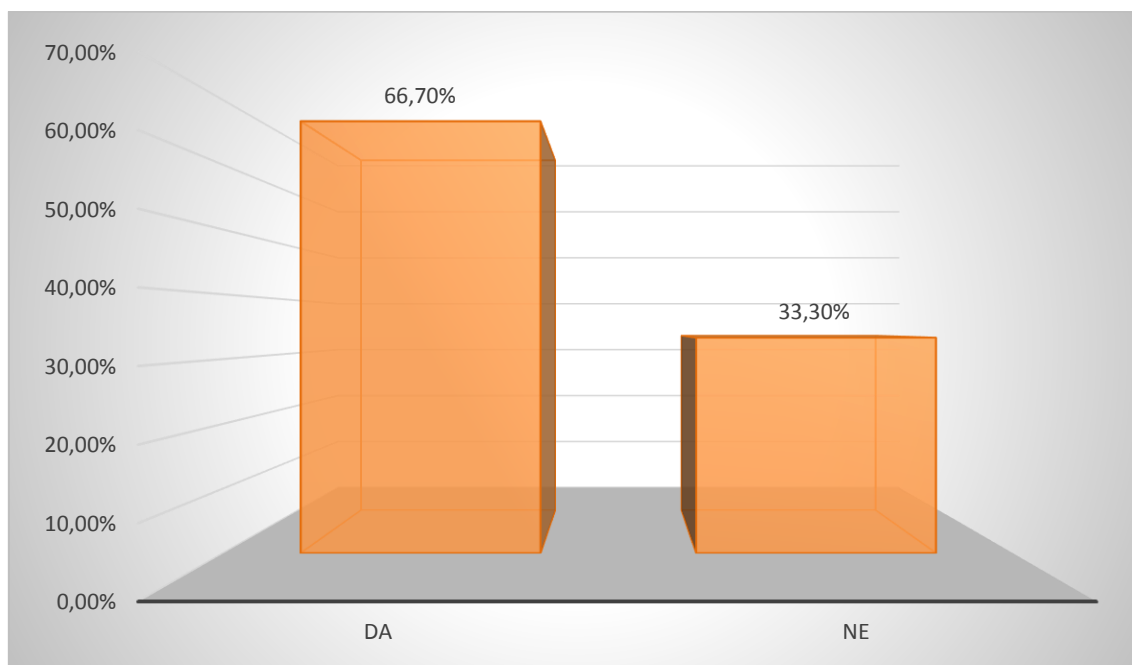
- Analiza posljedica dugotrajne izloženosti medijima

Tabela 14. Učestalost druženja i igre s vršnjacima

13. Koliko vremena provodiš druženjem i igri sa vršnjacima?		
Odgovori ispitanika	f	%
Svaki dan	5	23,8
2-3 puta u toku sedmice	6	28,6
Samo vikendom	9	42,8
Nemam prijatelja sa kojim bih se igrao/la	1	4,7
Ukupno	21	100

Evidentno je iz Tabele 14. da najveći broj djece oštećenog sluha igri i druženju sa vršnjacima pažnju posvećuju samo vikendom i to njih 9 ili 42,8%.

15. Da li svjestan/a štetnosti dugotrajne izloženosti medijima?

Grafikon 3. Stavovi djece oštećenog sluha o dugotrajnoj izloženosti nedijima

Iz Grafikona 3. možemo vidjeti da najveći broj djece oštećenog sluha, 66,70% , nije upoznat sa posljedicama koje dugotrajan boravak uz kompjuter i medije ostavljaju na njihovo zdravlje.

ZAKLJUČAK

Analiza odabranih rezultata istraživanja o utjecaju medija i kompjuterskih igrica na razvoj djece oštećenog sluha upozorila je na nekoliko važnih tendencija.

Kao što su pokazala i druga istraživanja koja su se bavila problemom korišćenja medija, Interneta, Facebooka i kompjuterskih igrica, i ovo istraživanje je ukazalo na činjenicu da su svi navedeni mediji (televizija, Internet, Facebook, kompjuterske igrice) najčešće aktivnosti djece oštećenog sluha u slobodnom vremenu.

1. Najveći broj djece oštećenog sluha slobodno vrijeme provodi gledajući TV 3 sata dnevno i to 13 ispitanika ili 62%.
2. Na televiziji djeca oštećenog sluha najviše prate reality programe, akcione i horor filmove.
3. Televizijske sadržaje prate bez roditeljskog nadzora, najviše sami gledaju TV i to 8 ispitanika ili 38%, i u prisustvu brata ili sestre 6 ispitanika ili 28,65.
4. Najveći broj djece oštećenog sluha posjeduju kompjuter kod kuće, 19 ispitanika ili 90,4%.
5. Pred kompjuterskim ekranom provode od dva do tri sata 11 ispitanika ili 57,9%.
6. Kompjuter najviše koriste za stjecanje novih poznanstava putem Facebooka 10 ispitanika ili 52,7% i igranja igrica 7 ispitanika ili 36,8%.
7. Kao razlog zbog kojeg igraju kompjuterske igrice najčešće ističu zabavu, 12 ispitanika ili 63,2%.

8. Igru i držanju sa vršnjacima vrijeme posvećuju samo vikendom, 9 ispitanika oštećenog sluha ili 42,8% što je poražavajući podatak.
9. Djeca oštećenog sluha, 19 ispitanika ili 66,70%, nisu svjesni posljedica dugotrajne izloženosti medija kao ni opasnosti koje sa sobom nose njihovo korišćenje.

Na osnovu dobivenih rezultata istraživanja proizilazi da mediji, kompjuterske igrice imaju veliki utjecaj na razvoj djece oštećenog sluha. Međutim, rezultati kojima ovdje raspolazemo vrlo su ograničenog dometa i ne dopuštaju nam zaključke širih razmjera zbog malog uzorka ispitanika oštećenog sluha. Moramo istaći činjenicu da rezultati rada ne ohrabruju jer roditelji prepuštaju djecu oštećenog sluha da se snalaze u velikom medijskom svijetu i propuštaju prigodu za pravilan odgoj djece oštećenog sluha.

LITERATURA

- 1.) Anić, V. (1991). *Rječnik hrvatskog jezika*. Zagreb: Novi Liber.
- 2.) Beničić, K., Čižmar, T., Ivanović, M., Korenić, J., (2010). Uloga masovnih medija u odgoju djece. Sveučilište u Rijeci.
- 3.) Bilić, V. (2010). Povezanosti medijskog nasilja s agresivnim ponašanjem prema vršnjacima. *Odgojne znanosti*, 1(2), 263-181.
- 4.) Drašković, M. (2011). Uticaj medija na djecu s posebnim osvrtom na računarske igre. *Medijski dijalozi*, 4(8), 227-238.
- 5.) Ilšin, V. (1999). Mladi i televizijski mediji. *Napredak*, 140(2), 143-153.
- 6.) Ilšin, V. (2003). Mediji u slobodnom vremenu djece i komunikacija o medijskim sadržajima. *Medijska istraživanja*, 9(2), 9-34.
- 7.) Livingston, S. (2002). *Young People and New Media*. London: Sage.
- 8.) Livingston, S., Bober, M. (2005). *UK Children Go Online; Final report of Key Project Findings*. London: London School of Economics.
- 9.) Ružić, N. (2011). Zaštita djece na Internetu. *Nova prisutnost*, 9(1), 155-170.
- 10.) Strasburger, V., Wilson, B. (2002). *Children, Adolescents and the Media*. London: Sage Publications, Inc.
- 11.) Varga, M., Opasnosti i zaštite mladih na internetu. *Medijski dijalozi*, 10(4), 383-405.

INFLUENCE OF MEDIA AND COMPUTER GAMES ON DEVELOPMENT OF CHILDREN WITH HEARING IMPAIRMENT

SUMMARY

Children are like sponges, absorbing everything they see or hear and then their behavior based on that. This is especially true for children with hearing impairment. Hearing compensate surviving senses, or by visual means. They are great imitators all situations. Messages and images that placed the media remain impressive in their memory. We often witness to imitate anything seen placed in the media, the Internet or computer games.

It is easy access to the media make it difficult to protect children who are daily exposed to potential risks by the media. Increasingly, the question arises about consequences of excessive exposure to multiple media (television, Internet, computer games, magazines).

In this paper we will be analyzing the impact of the media (television, Internet, Facebook, computer games) on children with hearing impairment.

Keywords: children with hearing impairment, Internet, computer games, media